

Abstrak

Kajian ini adalah satu penyelidikan yang dijalankan untuk mengenalpasti penggunaan hadith yang berkaitan dengan Takaful daripada aspek *takhrīj* dan analisis hukum. Dalam kajian ini, terdapat 31 hadith yang berkaitan dengan Takaful melalui riwayat yang berbeza dalam kitab *al-Sunan al-Sittah*. Kajian ini mendapati 18 teks hadith *ṣaḥīḥ* yang diriwayatkan oleh al-Bukhārī, 20 teks daripada riwayat Muslim, 15 teks daripada riwayat Abū Dāwūd, 16 teks daripada riwayat al-Tirmidhī, 15 teks daripada riwayat al-Nasa'i dan 7 teks daripada riwayat Ibn Mājah. Turut dimuatkan 2 teks hadith *ḥasan* dan 3 teks hadith *ḍa'īf*. Analisis hukum hadith Takaful dibuat berdasarkan *shurūḥ* hadith melalui beberapa buah kitab yang muktabar termasuk juga kitab-kitab *fiqh* daripada pelbagai mazhab. Hasil kajian ini mendapati bahawa Takaful dipilih berdasarkan dua prinsip utama iaitu Prinsip Jaminan dan Prinsip Kebajikan. Kedua-dua prinsip tersebut merupakan asas bagi pelaksanaan Takaful.

Abstract

This inquisition is a research carried out to identify the use of hadith which is connected with Takaful from *takhrīj* and analysis of *ḥukm*. In this inquisition there are 31 evidence related to Takaful through different anecdotes from holy books of *al-Sunan al-Sittah*. This inquisition is listing down 18 provened evidence from al-Bukhārī, 20 from the Muslim, 15 from Abū Dāwūd, 16 from al-Tirmidhī, 15 from al-Nasa’i and 7 from Ibn Mājah. Also 2 evidence from *ḥasan* and 3 from *ḍa’īf* are enclosed. The analysis of the evidence commandment is made based on *shurūḥ* hadith through a few recognised and noble holy books comprising books on fiqh from various religious sects. The end product of inquisition evaluates that Takaful is appointed due to two major principles which are Guarantee Principle and Charity Principle. Both of the principles are the basic for Takaful performance.

PENGHARGAAN

Segala puji bagi Allah Tuhan sekalian alam. Selawat dan salam buat Nabi junjungan, penyuluh kegelapan, didikannya menjadi pegangan sehingga umat akhir zaman.

Jutaan penghargaan diukir bagi Prof. Madya Dr. Ishak bin Hj. Suliaman selaku penyelia dan perangsang bagi menyiapkan disertasi ini hingga ke noktah yang terakhir.

Ucapan terima kasih yang tidak terhingga kepada semua pensyarah yang terlibat, guru-guru yang memberi tunjuk ajar serta rakan-rakan yang setia melayan kerenah pertanyaan yang tidak pernah habis.

Ayahanda, bonda dan keluarga, isteri serta seisi keluarga semenda, semoga Allah merahmati kita semua dan menjadikan kita berada pada jalan yang diredaiNya.

ISI KANDUNGAN

TAJUK	HALAMAN
ABSTRAK	i
ABSTRACT	ii
PENGHARGAAN	iii
ISI KANDUNGAN	iv
SENARAI KEPENDEKAN	x
PANDUAN TRANSLITERASI	xi

BAB PERTAMA

PENDAHULUAN

1.1	Pengenalan	1
1.2	Latar Belakang dan Permasalahan Kajian	2
1.3	Objektif Kajian	3
1.4	Kepentingan Kajian	4
1.5	Skop Kajian	4
1.6	Pengertian Tajuk	5
1.7	Kajian Literatur	7
1.8	Metodologi Kajian	13
1.8.1	Sumber Data	13

1.8.2	Penganalisaan Data	15
1.9	Sistematika Penulisan	18

BAB KEDUA

DEFINISI TAKAFUL DAN PENGENALAN TERHADAP *AL-KUTUB AL-SITTAH* SERTA *TAKHRĪJ AL-ḤADĪTH*

2.1	Pendahuluan	20
2.2	Definisi Takaful	20
2.3	<i>Al-Kutub al-Sittah</i> dan Keistimewaannya	22
2.4	Pengenalan <i>Takhrīj al-Ḥadīth</i>	23
2.4.1	<i>Takhrīj</i> dari Sudut Bahasa	24
2.3.2	<i>Takhrīj</i> menurut Istilah	24
2.4.3	Kepentingan <i>Takhrīj</i>	25
2.4.4	Kaedah <i>Takhrīj</i> Hadith	27
2.5	Kesimpulan	30

BAB KETIGA
PRINSIP HADITH TAKAFUL, TAKHRIJ DAN
TERJEMAHANNYA

3.1	Pendahuluan	31
3.2	Prinsip-prinsip Hadith Takaful	31
3.2.1	Prinsip Jaminan	33
	a. Hadith Pertama	33
	3.2.1.1 Jaminan Saling Bekerjasama	34
	a. Hadith Pertama	34
	b. Hadith Kedua	35
	c. Hadith Ketiga	36
	d. Hadith Keempat	37
	3.2.1.2 Jaminan Saling Bertanggungjawab.	37
	a. Hadith Pertama	37
	b. Hadith Kedua	38
	c. Hadith Ketiga	39
	d. Hadith Keempat	40
	3.2.1.3 Saling Melindungi.	41
	a. Hadith Pertama	41
	b. Hadith Kedua	41
	c. Hadith Ketiga	42

	d. Hadith Keempat	43
	e. Hadith Kelima	44
	3.2.1.4 Jaminan Keselamatan.	45
	a. Hadith Pertama	45
	b. Hadith Kedua	46
	c. Hadith Ketiga	46
3.2.2	Prinsip Kebajikan.	47
	a. Hadith Pertama	47
	b. Hadith Kedua	48
	c. Hadith Ketiga	49
	3.2.2.1 Pengorbanan.	50
	a. Hadith Pertama	50
	b. Hadith Kedua	51
	3.2.2.2 <i>Al-Şadaqah</i> dan <i>al-Tabarru'</i>	51
	a. Hadith Pertama	51
	b. Hadith Kedua	52
	c. Hadith Ketiga	53
	d. Hadith Keempat	54
	e. Hadith Kelima	55
	f. Hadith Keenam	55
	g. Hadith Ketujuh	56
	h. Hadith Kelapan	57
	i. Hadith Kesembilan	58

3.3	Kesimpulan.	59
3.3.1	Carta Keseluruhan Hadith Takaful	60
3.3.2	Carta Darjat Hadith Takaful	61
3.3.3	Carta Darjat Keseluruhan Hadith Takaful	61
3.3.4	Carta Hadith Takaful Mengikut Tajuk	61
3.4	Penutup.	62

BAB KEEMPAT
ANALISIS HUKUM
HADITH-HADITH TAKAFUL

4.1	Pendahuluan	63
4.2	Analisis Hukum Daripada Prinsip Hadith Takaful	64
4.2.1	Prinsip Jaminan	65
	4.2.1.1 Rukun Jaminan	66
	4.2.1.2 Bentuk Jaminan	68
	4.2.1.3 Prinsip yang digunakan oleh pengamal Takaful	70
	4.2.1.3.1 Prinsip <i>al-Qasāmah</i>	71
	4.2.1.3.2 Prinsip <i>al-‘Āqilah</i>	75
4.2.2	Prinsip Kebajikan	81

	4.2.2.1 Pengorbanan dalam al- <i>Ṣadaqah</i> dan al- <i>Tabarru'</i>	81
4.3	Kesimpulan	87
4.4	Penutup	87
BAB KELIMA		
PENUTUP		
5.1	Pendahuluan	89
5.2	Rumusan	89
5.3	Cadangan	93
BIBLIOGRAFI		97

KEPENDEKAN

c:	Cetakan
Dr:	Doktor
h:	Halaman
H:	Hijrah
<i>Ibid:</i>	<i>Ibidem</i> (Rujukan yang sama)
j:	Jilid
Juz:	Juzuk
No:	Nombor.
<i>op.cit:</i>	<i>Opera Citato</i> (Rujukan Berselang)
r.a:	<i>Radiya Allāh ‘anh</i>
s.a.w:	<i>Ṣallā Allāh ‘Alayh wa Sallam</i>
s.w.t:	<i>Subhānah wa Ta‘ālā</i>
T.P:	Tanpa Penerbit
T.T.P:	Tanpa Tempat Penerbit
t.t:	Tanpa Tarikh
Terj:	Terjemahan

TRANSLITERASI

HURUF ARAB	TRANSKRIPSI	HURUF ARAB	TRANSKRIPSI
ا	A	ض	Ḍ
ب	B	ط	Ṭ
ت	T	ظ	Ẓ
ث	Th	ع	‘
ج	J	غ	Gh
ح	Ḥ	ف	F
خ	Kh	ق	Q
د	D	ك	K
ذ	Dh	ل	L
ر	R	م	M
ز	Z	ن	N
س	S	هـ	H
ش	Sh	و	W
ص	Ṣ	ء	’
ة	H	ي	Y

VOKAL PANJANG		VOKAL PENDEK		DIFTONG	
اَ	Ā	اِ	A	اَو	Aw
اُ	Ū	اِ	U	اَي	Ay
اِي	Ī	اِ	I	اِيَّ	Iyy
				اُوَّ	Uww

Catatan:

Format penulisan disertasi ini adalah berpandukan kepada Buku Panduan Penulisan Tesis/Disertasi Ijazah Pengajian Tinggi Akademi Pengajian Islam (2001). Kuala Lumpur: Akademi Pengajian Islam Universiti Malaya.

Bagi penulisan disertasi ini, penulis mentransliterasikan dan meng*italick*kan beberapa perkataan seperti *ṣaḥīḥ*, *ḥasan* dan *da‘īf* yang berkaitan dengan *takhrīj* sahaja. Manakala perkataan *fiqh* atau istilah dalam sebutan Bahasa Arab seperti *takhrīj* dan *thiqah* di*italick*kan pada keseluruhannya.